

Æðastíflubrottnám í nára

Skurðaðgerð er gerð þegar þrengsli eða lokanir í slagæðum í nára valda verulegum verkjum við gang, verkjum í hvíld eða sárum sem ekki gróa. Í aðgerðinni eru slagæðar í nára opnaðar og hreinsaðar að innan til að auka blóðflæði til fótleggjar.

Fyrir aðgerðina er mikilvægt að borða næringarríkan mat og taka vítamín. Öll hreyfing er af hinu góða.

Hætta þarf að taka blóðþynningarlyf, önnur en magnýl og hjartamagnýl, og er það gert í samráði við lækna æðaskurðlækningadeildar

Reykingar, nef- og munntóbaksnotkun eru skaðlegar æðum og minnkar langtíma árangur æðainngripa. Því er mikilvægt að hætta tóbaksnotkun fyrir aðgerðina og vera tóbakslaus í að lágmarki tvær vikur eftir aðgerð. Þeir sem nota tóbak eru hvattir til að hætta og geta fengið aðstoð hjá „Ráðgjöf í reykbindindi“ sem býður aðstoð við að hætta og eftirfylgd í 12 mánuði eftir aðgerð. Starfsmaður spítalans hefur þá samband við ráðgjafabjónustuna en eins má hringja í gjaldfrjálsa símanúmerið 800 6030. Einnig er bent á www.reyklaus.is.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Mæta í innskrift á göngudeild skurðlækninga B3 á 3. hæð Landspítala í Fossvogi og hafa með sér öll lyf sem tekin eru daglega eða lyfjakort.

Viðtal

Á innskriftarmiðstöð fer fram viðtal við lækni æðaskurðlækningadeildar, svæfingalækni og hjúkrunarfræðing. Spurt verður um heilsufar, gerð læknisskoðun og fræðsla veitt um undirbúning fyrir aðgerðina. Gera þarf ráð fyrir að innskriftin taki um 3–4 klukkustundir og fyrir hana þarf að greiða.

Rannsóknir

Tekið er blóðsýni, hjartalínurit og röntgenmynd af lungum ef þörf er á.

Lyf og ofnæmi

Mikilvægt er að láta vita um ofnæmi fyrir lyfjum, röntgenskuggaefni eða öðru. Svæfingalæknir metur hvaða lyf eigi að taka að morgni aðgerðardags.

Kvöldið fyrir aðgerð

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólk líður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefnis kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir aðgerð.

Hreinlæti

Nauðsynlegt er að fara í sturtu og nota sérstaka sóttþreinsandi sápu, fjarlægja skartgrip, andlitsfarða og naglalakk. Ekki má bera krem á líkamann eftir sturtuna.

Gott er að hafa með sér snyrtivörur, tannbursta, inniskó, slopp, þægileg föt og afþreyingarefni. Nota má farsíma en stilla þarf á hljóðlausa hringingu.

Aðgerðardagur

Mæta á dagdeild A5 á 5. hæð Landspítala í Fossvogi að morgni aðgerðardags og hafa með öll lyf sem tekin eru daglega.

Þar er **aftur farið í sturtu**. Verkjalýf og slakandi lyf eru gefin áður en farið er á skurðstofu.

Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Aðgerðin tekur um tvær klukkustundir. Oftast er sjúklingurinn vakandi og með utanbastdeyfinu (mænudeyfinu) sem veldur tilfinningaleysi neðan mittis. Lök eru lögð yfir aðgerðarsvæðið þannig að sjúklingurinn sér það ekki og boðið upp á heyrnartól og tónlist ef sjúklingurinn vill. Stundum eru sjúklingar svæfðir fyrir þessa aðgerð. Um það bil 10 cm langur skurður er gerður í nára. Æðarnar eru hreinsaðar að innan og saumuð er bót af gervíæð ofan á æðarnar til að koma í

veg fyrir að þær þrengist aftur. Stundum er lögð grönns drenslinga úr sárinu til að hleypa út vökva sem safnast í sárabeð og er hún yfirleitt fjarlægð næsta dag.

Skurðlæknir hefur samband við aðstandanda að aðgerð lokinni ef þess er óskað. Gott er að einn aðili úr fjölskyldunni sé tengiliður við sjúkrahúsið.

Eftir aðgerð tekur við dvöl á vöknun í 4–6 klukkustundir þar sem fylgst er náið með liðan sjúklings. Heimsóknir eru ekki leyfðar á vöknun en nánasta aðstandanda er velkomið að hringja og fá upplýsingar um liðan. Að þessum tíma liðnum flyst sjúklingur á legudeild A4.

Verkir

Yfirleitt eru ekki miklir verkir eftir þessa aðgerð. Hefðbundin verkjalyf í töfluformi eru gefin reglulega yfir sólarhringinn. Sjúklingur metur styrk verkja á eftirfarandi verkjastiku þar sem 0 þýðir enginn verkur og 10 óbærilegur. Ef verkur er til staðar þrátt fyrir regluleg verkjalyf á að láta hjúkrunarfræðing vita og eru þá gefin auka lyf eftir þörfum. Markmið er að vera vel verkjastilltur, geta hreyft sig með góðu móti og náð djúpöndun

Enginn verkur	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gæti ekki verið verri
	Vægur		Talsverður			Mikill		Mjög mikill				

Þvagleggur

Þvagleggur er settur í þvagblöðru í aðgerðinni til að fylgjast með þvagútskilnaði. Hann er fjarlægður næsta morgun.

Matur og drykkur

Borða má og drekka þegar komið er aftur á deild A4.

Skurðsár

Skurði er lokað með heftum. Ef sett er drenslinga í aðgerðinni er hún fjarlægð daginn eftir. Plástur er fjarlægður á öðrum degi eftir aðgerð.

Hreyfing

Hreyfing er mikilvæg eftir aðgerð til að flýta fyrir bata og minnka hættu á blóðsegamyndun. Starfsfólk deildar mun aðstoða sjúkling við að fara á fætur strax aðgerðarkvöldið eða morguninn eftir.

Andleg líðan

Búast má við breytingum á andlegri líðan í tengslum við veikindi. Starfsfólk er reiðubúið að ræða við sjúkling og fjölskyldu um líðan þeirra. Einnig er hægt að fá viðtal við prest, djákna eða sálfræðing.

Fylgikvillar

Ef fylgikvillar koma fram eftir aðgerðina, getur það lengt sjúkrahúsdvölinu. Helstu fylgikvillar eru sýking í skurðsári, blæðing í skurðsvæði, dofi í húð á læri og skert blóðflæði til fótleggjar.

Fyrir útskrift þarf að vera búið að fá:

- útskriftarfræðslu.
- rafrænan lyfseðil fyrir verkjalyfjum.
- endurkomutíma hjá æðaskurðlækni.
- útprentað lyfjakort með lista yfir þau lyf sem á að taka.

Útskrift

Útskrift er áætluð 2 dögum eftir aðgerð.

Símanúmer:

Göngudeild skurðlækninga B3 (innskrift)	543 2060
Dagdeild A5, opin virka daga kl. 7 til 22	543 7570
Æðaskurðlækningadeild A4	543 7354
Vöknun	543 7905
Læknaritari æðaskurðlækningadeildar	543 7464

Sjúklingum og aðstandendum er velkomið að hringja ef spurningar vakna.

Vinsamlegast athugið að sjúkrahúsið getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem sínum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis.

Athugi er vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkrahússins eru bundin þagnarskyldu og mega því ekki ræða um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunnið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga.

Landspítali er kennslspítali og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á spítalanum. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.

ÚTGEFANDI:

LANDSPÍTALI

SKURÐLÆKNINGASVIÐ

DESEMBER 2013

SKURÐ-1090

ÁBYRGÐARMENN:

YFIRLÆKNIR OG DEILDARSTJÓRI

ÆÐASKURÐLÆKNINGAÐEILDAR

HÖNNUN:

KYNNINGARMÁL LSH/ÁJC